

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Mail: Laura.Linding.Frandsen@stukuvvm.dk

Fredag den 25. marts 2022

Høring af kanonpunkt om Færøerne og Grønland i Rigsfællesskabet med Danmark til folkeskolens historiekanon

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har den 25. februar 2022 sendt en indstilling til kanonpunkt vedrørende Færøerne og Grønland i rigsfællesskabet med Danmark i høring. UNICEF Danmark, og herunder det Grønlandske UNICEF-kontor, ønsker at afgive bemærkninger til høringen.

UNICEF Danmark og Grønland er positive over for at styrke undervisningen i Grønlands og Færøernes kultur og historie i den danske folkeskole. Vi mener, at en større viden om og forståelse for kulturen og historien om Rigsfællesskabet blandt børn i den danske folkeskole kan være med til at nedbryde de fordomme og den diskrimination, som flere undersøgelser¹ viser findes overfor vores Grønlandske og Færøske medborgere i Rigsfællesskabet.

UNICEF har følgende bemærkninger til Børne- og Undervisningsministeriets indstilling til kanonpunkt vedr. Færøerne og Grønland i Rigsfællesskabet med Danmark.

UNICEF Danmarks bemærkninger

- Indarbejd kulturperspektivet i højere grad, herunder både fælles kulturhistorie og retten til national identitet.
- Inkluder et punkt om børns og unges liv før og nu i både Grønland og på Færøerne, herunder tendenser, vilkår og rettigheder.
- Understøt kanonpunkterne med relevante og tidssvarende materialer, der omhandler børns rettigheder i historisk og tværfagligt perspektiv i det moderne Rigsfællesskab.

BAGGRUND FOR BEMÆRKNINGERNE

Den politiske aftale og udtalelser fra den daværende undervisningsminister viser, at der er et ønske om at nedbryde de dokumenterede udfordringer med fordomme og diskrimination af særligt grønlændere gennem øget viden og forståelse blandt børn og unge i den danske folkeskole. I UNICEF oplever vi imidlertid de indstillede kanonpunkter med nedslag i

¹ Se bl.a. Epinion for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Undervisningsministeriet (2018): *"Danske unges viden om Grønland"*; Børnerådet (2017): *"Min mor ville have, at vi fik en god uddannelse og et bedre liv"*; Institut for Menneskerettigheder (2015): *Ligebehandling af grønlændere i Danmark"*

efterkrigstiden som tilbageskuende og svag sammenhæng med udfordringerne omkring fordomme og diskrimination. Vi mener, at der er behov for mere nærværende formidling af det moderne liv for børn og unge i Rigsfællesskabet med historiske sammenligninger, hvis det skal bidrage positivt til at nedbryde fordomme og diskrimination.

I den politiske aftale fra 2019² er der lagt vægt på den fælles kulturarv, historie og vores nutid. I aftaleteksten står der, *”at kanonlisterne for folkeskolen har betydning for dannelse og kendskab til vores fælles kulturarv”*. I forlængelse heraf fremgår det, at *”Rigsfællesskabet med Grønland og Færøerne er en væsentlig del af både den fælles historie og vores nutid, og med til at definere hvem vi er. Kendskabet til Rigsfællesskabet skal styrkes.”* Derudover ser vi, at daværende undervisningsminister, Merete Riisager, har udtalt, *”(…) at mere viden har positiv sammenhæng med et positivt syn på grønlændere og en større følelse af samhørighed med grønlændere. Derfor vil regeringen også sætte rigsfællesskabet på kanonlisten for historiefaget.”*³

POSITIVE FORTÆLLINGER

I UNICEF mener vi, at det er helt centralt, at børn og unge i højere grad arbejder med de positive aspekter for alle tre lande i Rigsfællesskabet. Og at de opnår større forståelse for og interesse i vores mangfoldige fællesskab. Flere eksperter peger på det vigtige i at skabe et større fokus på positive fortællinger og vores fælles interesser i og glæder ved at være en del af et Rigsfællesskab. Herunder, også at kigge mod Grønland og Arktis, når man arbejder med globale, politiske forhold.

Undersøgelsen af Epinion for Undervisningsministeriet viser en række udfordringer om unge i Danmarks viden om Grønland. *”Der er en tilbøjelighed til, at eleverne ved mere om Grønlands natur og klima, end de ved om grønlændere, det moderne samfund og de politiske forhold.”*⁴ Derudover viser undersøgelsen, at personlige relationer til folk i Rigsfællesskabet skaber større viden og forståelse, og endelig nævner de adspurgte elever, *”at Grønland i undervisnings-sammenhænge ofte kan føles kedeligt og ”tungt”, som de udtrykker det. I modsætning hertil fremhæver de, at medier og videoer med personlige beretninger gør indtryk.”*

UNICEF arbejder vi for og med børns rettigheder i FNs børnekonvention. Ligeværd og retten til ikke at blive diskrimineret er helt grundlæggende principper i børnekonventionen, som skal være styrende for arbejdet med børn – også i skolen og undervisningen. Undervisningen i Rigsfællesskabet bør være med til at fremme ligeværd og ikke-diskrimination ved at træne eleverne i at sætte sig ind i andre menneskers situation og give forståelse for mangfoldige fællesskaber.

UNICEF mener, at et fokus på kultur, moderne samfund og positive fortællinger eksempelvis kan inkludere:

- Børn og unges rettigheder i Rigsfællesskabet. FNs børnekonvention gælder for alle, og rettighederne er noget, der forbinder alle børn på tværs af de tre lande i Rigsfællesskabet.
- Unges liv i et moderne Grønland og Færøerne, herunder kulturel identitet og sprog
- Inddrage Færøske og grønlandske historiske kilder og litteratur, herunder moderne medier og platforme. Også med børn og unge som afsendere.

² Folkets skole: Faglighed, dannelse og frihed - justeringer af folkeskolen til en mere åben og fleksibel folkeskole. Den 30. januar 2019

³ Citat fra EMU: <https://emu.dk/grundskole/forskning-og-viden/undersoegelse-afdaecker-danske-unges-viden-om-groenland>

⁴ Epinion for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Undervisningsministeriet (2019): ”Danske unges viden om Grønland”

- Etablering af personlige relationer til børn og unge i Rigsfællesskabet gennem interkulturelle møder, fx kulturoplevelser, rejser, venskabsklasser mm.

RELEVANTE UNDERVISNINGSMATERIALER

UNICEF anbefaler, at der er særlig opmærksomhed på at udvikle tidssvarende materiale, der kan understøtte undervisningen i Rigsfællesskabet. Herunder at tænke tværfagligt for at sikre en stærkere sammenhæng med og forståelse for kulturhistorie, rettigheder, national identitet og det moderne liv for børn og unge i Grønland og Færøerne i dag.

Vi bemærker, at Epinions undersøgelse fra 2020⁵ af lærernes brug af kanonlisterne i historie, viser, at en stor del af lærerne ikke aktivt anvender kanonlisten i planlægningen af deres undervisning. De giver udtryk for, at kanonpunkterne implicit indgår i de udvalgte lærebogsmaterialer. Det er med andre ord, *"Fagportalerne og bogsystemer fra forlagene [der] er den væsentligste faktor i at bestemme, hvad der konkret bliver undervist i på skolerne"*.

Derudover giver lærerne udtryk for, at det er vanskeligt at engagere eleverne i de ældre emner, der er mindre vedrørende for eleverne og svære at forholde sig til ift. deres eget liv og hverdag.

Med venlig hilsen

Maliina Abelsen
Programchef, UNICEF Grønland
Mobil: +299 548660
Mail: MAbelsen@unicef.dk

Cecilia Decara
National chef, UNICEF Danmark
Mobil: +45 54334420
Mail: cdecara@unicef.dk

⁵ Epinion (2020): *"Undersøgelse af lærernes brug af kanonlisterne i dansk og historie"*
https://pure.au.dk/portal/files/219346281/Unders_gelse_af_kanonlisterne.pdf